

Pentru originea lui rână

Materialul ce se adună pentru Atlasul Lingvistic al României va lămurii sfera semantică și originea multor cuvinte des discutate și va dăruia, de sigur, multe credințe ridicate la valoarea unor principii în filologia noastră

Originei căv. *rână*, după informația culeasă la Pui (j Hunedoara), e unul din numeroasele cazuri

Împrejurările în care s'a notat acest cuvânt sânt următoarele. Urmam chestionarea indirectă în mod normal cu subiectul Vasile Socaci, de 52 de ani. Chestiunea 105 din chestionarul meu urmărește cuvântul *mușchi* la corpul omenesc. Subiectul îmi spune că ei zic numai „cârnă pe trup”, *múšk* zic numai atunci când au „durere la rân”. Atras de o nouă formă a cuv. *rână*, necunoscută până acum, am cerut subiectului să-mi precizeze ce se înțelege prin acest cuvânt. Mi-a spus că rân sânt „la încheietura de supt rinichi de unde se ș u c e trupul dela picioare”. Urmând mai departe chestionarea, la întrebarea 192 (rărunchi, rărunchi) mi s'a răspuns, în graiul local. *rărúnt'ê*, pl *rărúnt'.*

S. Pușcariu, în ZrPh XXVIII 685—67 a explicat cuvântul din **rena* (< lat *ren*), iar G. Giuglea (în DR III, pp 562 — 567) dintr'un reconstruit **olen a*, plecând dela ideia de „a sta într'un cot”, „într'o parte”. Discutând această din urmă părere, S. Pușcariu (în DR III, pp. 778—780) ne spune „nu prea văd cum s'ar putea clarifica vreodată, această chestiune, dacă cuvântul *rână* nu-l vom găsi și în altă expresie” (p. 778)

În înțelesul găsit în comuna Pui, *rân* corespunde latinescului *renes* și dovedește că, după *r* inițial și un *e* poate trece în *ă* (cf. discuția între Giuglea și Pușcariu în privința aceasta în DR III, 778—780). Rămâne de cercetat dacă în expresia *a sta 'ntr'o rână* avem sau nu a face cu un singular nou al cuvântului *rân*. În caz afirmativ, s'ar confirma etimologia lui Pușcariu, fără însă a fi nevoiți să construim pe teren latin vulgar un neutru plural **rena* devenit feminin singular

S POP